

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань європейської інтеграції

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел. 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@rada.gov.ua

№ 04-17/10-1377(260969)

„ 12 12 2018 р.

**Голові Комітету Верховної Ради
України з питань свободи слова та
інформаційної політики
СЮМАР В.П.**

Щодо розгляду законопроекту

Шановна Вікторіє Петрівно!

Надсилаємо висновок Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про рекламу» щодо протидії дискримінації (реєстр. № 8558 від 05.07.2018 р., н.д. І. Луценко), прийнятий на його засіданні 6 грудня 2018 року.

Додаток: на 3 арк. в 1 прим.

З повагою

Заступник Голови Комітету

М. ІОНОВА

ВИСНОВОК
Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції
щодо проекту Закону України
«Про внесення змін до Закону України «Про рекламу» щодо протидії
дискримінації»
(реєстр. № 8558 від 05.07.2018 р., н.д. І. Луценко)

1. Загальна характеристика законопроекту.

Проект Закону, згідно з пояснювальною запискою, розроблено з метою заохочення споживачів реклами боротися з дискримінаційною рекламою. Для цього законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про рекламу», зокрема, пропонується надати визначення терміну «дискримінаційна реклама за ознакою статі», збільшити розміри штрафів за повторне вчинення порушення законодавства про рекламу.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу.

Предмет правового регулювання законопроекту охоплюється положеннями глави 15 «Політика з питань аудіовізуальної галузі» і глави 21 «Співробітництво у галузі зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей» розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» та Додатку XL до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Правовідносини, аналогічні тим, які пропонується врегулювати проектом Закону, регулюються на рівні національного законодавства держав-членів ЄС, а також:

– *Директивою 2010/13/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 10 березня 2010 року про узгодження деяких положень, встановлених законом, правилами або адміністративними діями у державах-членах, що стосуються надання аудіовізуальних медіа-послуг (Директива про аудіовізуальні медіа-послуги) (Official Journal L 95, 15.4.2010, р. 1–24) (далі – Директива 2010/13/ЄС).*

3. Відповідність законопроекту праву ЄС.

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *acquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Відповідно до статті 419 Угоди про асоціацію Сторони посилюють діалог та співробітництво, зокрема, щодо забезпечення гендерної рівності та недискримінації.

Співробітництво у цих сферах, згідно зі статтею 420 Угоди про асоціацію, передбачає досягнення, зокрема, такої цілі як подолання дискримінації в усіх її формах та проявах.

Відповідно до підпунктів (i) та (ii) пункту (c) частини 1 статті 9 Директиви 2010/13/ЄС держави-члени забезпечують відповідність комерційних аудіовізуальних повідомлень, що здійснюються провайдерами медіа послуг під їхньою юрисдикцією, зокрема, правилу, що комерційні аудіовізуальні

повідомлення не можуть: завдавати шкоду повазі до людської гідності; містити або пропагувати будь-яку дискримінацію за ознакою статі, расового чи етнічного походження, національності, релігії або переконання, обмежених можливостей, віку або сексуальної орієнтації.

Крім того, відповідно до частини 1 статті 4 Директиви 2010/13/ЄС держави-члени мають право вимагати від телемовників, що знаходяться в межах їх юрисдикції, дотримуватись більш детальних або суворих правил з питань надання аудіовізуальних медіа-послуг, за умови, що такі правила відповідають праву ЄС.

Також положення проти дискримінації та гендерних стереотипів у рекламі містяться у документах рекомендаційного характеру, таких як:

– Резолюція Ради та представників урядів держав-членів, ухвалена на засіданні Ради 5 жовтня 1995 року, стосовно зображення жінок та чоловіків у рекламі та медіа (Official Journal C 296, 10.11.1995, р.15 –16);

– Резолюція Європейського Парламенту від 16 вересня 1997 року щодо дискримінації стосовно жінок у рекламі (Official Journal C 304, 06.10.1997, р. 60);

– Резолюція Європейського Парламенту від 12 березня 2013 року щодо подолання гендерних стереотипів в ЄС (Official Journal C 36, 29.01.2016, р. 18-26).

Основною ідеєю вищезгаданих документів є вимога адекватно та реалістично зображувати жінок і чоловіків, та правдиво показувати їх здібності.

Серед документів Ради Європи, присвячених питанням гендерної рівності в аудіовізуальному секторі, слід звернути увагу на такі:

– Рекомендація CM/REC (2013)1 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо гендерної рівності та медіа¹, в якій зазначається, що потрібно заохочувати медіаорганізації до ухвалення саморегуляторних заходів, внутрішніх кодексів поведінки/етики та внутрішнього нагляду, розвитку стандартів медійного мовлення, яке сприяє гендерній рівності, для сприяння належній внутрішній політиці та створення умов праці, що мають на меті образ чоловіків та жінок, вільний від стереотипів; роль і присутність жінок та чоловіків; уникнення сексистської реклами, мови і контенту, що може призвести до дискримінації за ознакою статі, а також підбурювання до ненависті чи насильства на основі гендеру.

– Рекомендація № CM/Rec(2017)9 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо гендерної рівності в аудіовізуальному секторі², в якій наголошується на необхідності підвищити рівень обізнаності про процедури подання скарг, які громадяни можуть використовувати щодо аудіовізуального вмісту, який вони вважають таким, що суперечить гендерній рівності, а також на необхідності заохочувати оновлення існуючих механізмів підзвітності та їх ефективного використання у випадках порушення гендерної рівності в аудіовізуальному секторі.

¹ Ухвалено Комітетом міністрів РЄ 10.07.2013 р. на 1176-му засіданні постійних представників міністрів.

² Ухвалено Комітетом Міністрів РЄ 27.09.2017 р. на 1295-му засіданні заступників міністрів.

– Резолюція 1557 (2007) та Рекомендація Парламентської асамблеї Ради Європи (далі – ПАРЄ) 1799 (2007) щодо іміджу жінок у рекламі³, в яких ПАРЄ відзначає, що в рекламі все частіше зустрічаються образи жінок, які абсолютно не відповідають тій реальній ролі, яку вони відіграють у сучасному суспільстві, часто реклама показує жінок в пониженій становищі, в деяких рекламних роликах саме жінки майже завжди представлені як звичайні предмети вжитку або сексуальні об'єкти. Асамблея відзначає, що повага до людської гідності має стати однією з постійних цільових настанов рекламодавців, та підкреслює необхідність діяти в трьох напрямках: регулювання, саморегулювання та навчання, що допомагає людям критично сприймати рекламу.

– Резолюція 1751 (2010) та Рекомендація 1931 (2010) Парламентської асамблеї Ради Європи про боротьбу з сексистськими стереотипами в ЗМІ⁴, в яких зазначається, що наявні в ЗМІ сексистські стереотипи, які відводять жінкам і чоловікам ролі, що традиційно відводяться їм суспільством, – тобто жінки – вдома, чоловіки – в професійному та політичному світі, жінки – жертви або сексуальні предмети, чоловіки – компетентні потужні лідери, є бар'єром для досягнення гендерної рівності. Асамблея закликала держави-члени включити в законодавство про гендерну рівність положення про боротьбу з сексистськими стереотипами, та закликала національні парламенти боротися з сексистськими стереотипами в ЗМІ шляхом ухвалення законодавчих норм, які б передбачали санкції за сексистські зауваження або образи, підбурювання до ненависті чи насильства на основі гендеру.

Разом з тим, в практиці держав-членів ЄС більшість питань, що стосуються протидії дискримінації на основі статі у рекламі, належать до сфери саморегуляції і регулюються організаціями професіоналів реклами держав-членів ЄС.

Враховуючи все вищевикладене, законопроект в цілому не суперечить праву Європейського Союзу та зобов'язанням України відповідно до Угоди про асоціацію.

4. Висновок Комітету з питань європейської інтеграції.

Проект Закону в цілому не суперечить праву Європейського Союзу та зобов'язанням України відповідно до Угоди про асоціацію.

³ Ухвалені 26.06.2007 р. (21-е засідання).

⁴ Ухвалені 25.06.2010 р. (27-е засідання)